

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Nacionalni plan za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima

Oktober 2020. godine

Posebnu zahvalnost pri izradi ovog dokumenta dugujemo Međunarodnoj organizaciji za migracije

Lista skraćenica

MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MVP	Ministarstvo vanjskih poslova
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MZ	Ministarsvo zdravlja
UP	Uprava policije
CSR	Centar za socijalni rad
MO	Međunarodne organizacije
EU	Evropska unija
CRC	Konvencija o pravima djeteta
CEDAW	Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije
UNHCR	Savjet za ljudska prava Ujedinjenih nacija
CKCG	Crveni krst Crne Gore
NVO	Nevladine organizacije
NP	Nacionalni plan
IOM	Međunarodna organizacija za migracije
ICMPD	Međunarodni centar za razvoj migracione politike

Sadržaj

Lista skraćenica.....	Error! Bookmark not defined.
I. Uvod	13
I DIO	14
2. POLAZNI OSNOV ZA IZRADU NACIONALNOG PLANA	14
3. CILJEVI	15
Posebni ciljevi Nacionalnog plana.....	15
4. OSNOVNA NAČELA	16
Osnovna načela koja se odnose na sve mjere	16
Opšta načela u radu sa žrtvama trgovine ljudima.....	16
5. MEĐUNARODNI PRAVNI OKVIR	16
6. NACIONALNI PRAVNI OKVIR	17
7 . STRUKTURA NACIONALNOG PLANA ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA	18
ŠTA je potrebno preduzeti?	7
KO je nadležan da preduzima mjere?	7
KADA je potrebno postupati i preduzimati mjere?	7
KAKO će se izvršavati opisane mjere?	7
8. POJMOVI	18
9. TIM ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA ..	19
10. Primjena Nacionalnog plana.....	20
DIO II – NACIONALNI PLAN ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA...	21
1.NACIONALNI PLAN ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA	21
Korak 1: Inicijalno upućivanje i evidencija	7
Korak 2: Inicijalna pomoc i podrška i informisanje	8
Korak 3: Inicijalni razgovor i procjena rizika	8

Korak 4: Upućivanje na službe podrške	8
Korak 5 Formalna identifikacija	8
ANEKS 1 Indikatori za inicijalnu identifikaciju	28
ANEKS 2 Osnovna forma za registraciju (Policija)	32
ANEKS 3 Izjava za Prevodioca	33
ANEKS 4 Obrazac za informisanu saglasnost.....	34
ANEKS 5 Obrazac za formalnu identifikaciju	35

I. Uvod

Ovaj Nacionalni plan je osmišljen kao vodič za predstavnike svih relevantnih institucija i organizacija odgovornih za borbu protiv trgovine ljudima u Crnoj Gori, sa namjerom da posluži kao sredstvo za jačanje njihove efikasnosti u otkrivanju i zaštiti žrtava trgovine ljudima. On je nastao kao rezultat prepoznavanja od strane Vlade Crne Gore važnosti standardizovanog i usklađenog odgovora na problem trgovine ljudima kao i činjenice da se nijedna pojedinačna zainteresovana strana ne može efikasno boriti protiv trgovine ljudima bez sveobuhvatnog i koordinisanog odgovora.

Suština ovog Nacionalnog plana je da predstavnici relevantnih institucija i organizacija, pored poznavanja sopstvenih uloga i odgovornosti, kao ne manje važno prepoznaju i razumiju sam postupak formalne identifikacije žrtava. Razumijevanje postupka identifikacije omogućava koordinaciju tokom uspostavljenih koraka upućivanja u skladu sa određenim operativnim postupcima. Zbog toga korisnici ovog Nacionalnog plana mogu biti predstavnici svih vladinih i nevladinih organizacija, uključujući osoblje skloništa, policijske službenike, tužioce, imigracione službenike, službenike centara za socijalni rad, zdravstvenih i obrazovnih institucija i dr.

Ovaj dokument je primarno usmjeren na pitanje formalne identifikacije žrtava trgovine ljudima i usklađen sa nacionalnim zakonodavstvom u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, kao i sa Sporazumom o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima¹, predstavljajući jednim dijelom njegovu dopunu. Takođe, Nacionalni plan se oslanja na međunarodne standarde, najbolje prakse, ključne principe i načela.²

Dokument se sastoji iz opšteg i posebnog dijela. Opšti dio definiše polazni osnov, međunarodni i nacionalni pravni okvir, osnovne pojmove, principe i strukturu Nacionalnog plana, kao i sastav i nadležnosti Tima za formalnu identifikaciju zrtava.

Posebni dio dokumenta detaljno objašnjava korake koje je neophodno preduzeti u cilju inicijalne pomoći, zaštite i upućivanja lica za koja se pretpostavlja da su žrtve trgovine ljudima i kvalitetno sprovedenog postupka njihove formalne identifikacije.

¹ <http://www.antitrafficking.gov.me/rubrike/sporazum-o-saradnji>;

² Ovo uključuje: Preporučene principe i smjernice o ljudskim pravima i trgovini ljudima, koje je izradila Kancelarija visokog komesara za ljudska prava (OHCHR); Priručnik IOM o direktnoj pomoći žrtvama trgovine ljudima, koji je izradila Međunarodna organizacija za migracije (IOM); i Briga o žrtvama trgovine ljudima: Uputstvo za pružaoce usluga za zdravlje, priručnik koji je zajednički izradila Globalna inicijativa Ujedinjenih nacija za borbu protiv trgovine ljudima, Centar za rodno nasilje i zdravlje Londonske škole higijene i tropske medicine i IOM. Druge relevantne smjernice su predstavljene u sledećem: etičke i sigurnosne preporuke SZO za intervjuisanje žrtava trgovine ljudima; Smjernice UNICEF-a o zaštiti djece žrtava trgovine ljudima; Smjernice za zaštitu podataka IOM-a; i Smjernice za prikupljanje podataka o trgovini ljudima, uključujući i uporedive indikatore (2009), koji su zajedno izradili IOM i Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova Vlade Austrije.

I DIO

2. POLAZNI OSNOV ZA IZRADU NACIONALNOG PLANA

Prepoznavši problem trgovine ljudima Crna Gora je veoma rano otpočela sa izgradnjom sistema suzbijanja navedene pojave. Implementacijom dva strateška dokumenta (iz 2003. i 2012. god) izvršena je potpuna reforma na svim poljima od značaja za borbu protiv ove negativne društvene pojave - na polju prevencije, identifikacije, zaštite žrtava, efikasnog krivičnog gonjenja, međunarodne saradnje i koordinacije i partnerstva sa civilnim i privatnim sektorom. Na ovaj način inkorporirani su najbolji međunarodni standardi i uspostavljen institucionalni i zakonodavni okvir borbe protiv trgovine ljudima baziran na multisektorskom pristupu i intezivnoj saradnji vladinog, nevladinog i privatnog sektora.³

U okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, kao zasebna organizaciona jedinica funkcionise Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima, na čijem je čelu načelnik koji rukovodi Koordinacionim tijelom za praćenje implementacije Strategije za borbu protiv trgovine ljudima i pojedinačnih akcionih planova, kao i Koordinacionim timom za praćenje sprovođenja Sporazuma o saradnji. U realizaciju ciljeva nacionalne politike borbe protiv trgovine ljudima uključen je veliki broj državnih institucija kao nosioca aktivnosti. Država finansira uslugu smještaja za žrtve trgovine ljudima koje se upućuju kod licenciranih pružalaca smještaja u prihvatilištu – skloništu. Uspostavljeno je dobro partnerstvo sa privatnim sektorom potpisivanjem i implementacijom Protokola o saradnji sa Unijom poslodavaca i Kodeksa ponašanja za zaštitu djece od seksualne eksploatacije u putovanjima i turizmu, kao i dobri regionalni kontakti i saradnja.

Potpisivanjem Sporazuma o međusobnoj saradnji institucija i NVO 2007. godine i njegovim revidiranjem 2013. i 2020. godine godine ojačan je multisektorski pristup i saradnja vladinog i nevladinog sektora na planu prevencije, upućivanja i zaštite potencijalnih i žrtava trgovine ljudima. Sporazum definiše obaveze konkretnih institucija na nivou operativnih procedura postupanja u cilju organizovanja kvalitetne zaštite žrtava od momenta njihovog pojavljivanja pa do same integracije odnosno povratka u matičnu ili upućivanja u treću zemlju.

³ Crna Gora je 2003. godine usvojila i unijela u svoj pravni okvir Konvenciju UN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (2000) i Protokol o sprečavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i djecom. Osim toga, Crna Gora je potvrdila Konvenciju Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, koja je stupila na snagu 1. novembra 2008. godine, Konvenciju UN o pravima djeteta i oba protokola (Opcioni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji i Opcioni protokol o učešću djece u oružanim sukobima). Kroz članstvo u Savjetu Evrope i Ujedinjenim nacijama, kao i pristupanjem Evropskoj uniji, država Crne Gore se posvetila posebnoj zaštiti dječijih prava, prevenciji i kažnjavanju bilo kojeg organizovanog kriminala koji se odnosi na djecu. Međunarodni i nacionalni propisi zabranjuju uključivanje djece, pod bilo kojim okolnostima, u svaku vrstu prisilnog rada. Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta obavezuje se na svu djecu treba osigurati zaštitu od svih oblika zlostavljanja ili zanemarivanja, uznemiravanja ili eksploatacije, zaštite od ekonomske ili bilo kakve druge eksploatacije štetne za svaku vrstu dobrobiti djeteta dok o djetetu brinu roditelji, pravni zastupnici ili bilo koja druga osoba koja brine o djetetu (članovi 19, 32 i 36).

Potencijalne i žrtve trgovine ljudima imaju kompletnu zaštitu koja im je zagantovana uspostavljenim zakonodavstvom i standardima koji tretiraju ovu problematiku.

Naravno, potreba za konstantnom nadogradnjom već uspostavljenog sistema suzbijanja trgovine ljudima prepoznata je kao neophodnost.

Ono što je identifikovano više kao nedostatak u formalnom smislu jeste dodjeljivanje statusa žrtvi trgovine ljudima. Naime, dosadašnji sistem formalne identifikacije žrtava bazirao se više na krivičnom gonjenju. Polazeći od toga da djelo trgovine ljudima može biti izvršeno i na organizovan način, i veoma teško dokazivo, ujedno predstavlja i najgrublje kršenje osnovnih ljudskih prava, a sve sa ciljem unaprijeđenja sistema formalne identifikacije žrtava trgovine ljudima i nadogradnje sistema njihove zaštite, inicirana je i izrada ovog Nacionalnog plana.

3. CILJEVI

Opšti ciljevi Nacionalnog plana su:

- standardizovanje i sažimanje postupaka za formalno identifikovanje žrtava trgovine ljudima bez obzira na sudske postupke kojih bi trebalo da se pridržavaju sve relevantne institucije i organizacije;
- obezbjeđivanje usklađenosti sa međunarodno priznatim standardima ljudskih prava, i
- obezbjeđivanje usklađenosti sa relevantnim nacionalnim zakonima i procedurama.

Posebni ciljevi Nacionalnog plana su:

Osiguranje da vladine institucije i organizacije civilnog društva sarađuju **u duhu jedinstva** i da je svaki subjekt upoznat sa svojom ulogom i odgovornostima u postupku:

- inicijalnog upućivanja i evidencije
- inicijalne pomoci, podrške i informisanja
- procjene rizika i prvog razgovora
- upućivanja na službe podrške
- formalne identifikacije.

Prema tome, ovaj Nacionalni plan mora obezbijediti funkcionalnu komunikaciju i saradnju između već uspostavljenog mehanizma koji će osigurati da svi relevantni subjekti imaju definisane neophodne korake za **inicijalno upućivanje i formalno dodjeljivanje statusa žrtvi**

trgovine ljudima, koji će se bazirati na principu poštovanja ljudskih prava bez obzira na tok krivičnog postupka.

3. OSNOVNA NAČELA

Osnovna načela koja se odnose na sve mjere:

- Pristup zasnovan na ljudskim pravima;
- Rodno orijentisan specifičan pristup;
- Interdisciplinarni i međusektorski pristup;
- Učešće civilnog društva;
- Postojanje političke volje;
- Održivost.

Opšta načela u radu sa žrtvama trgovine ljudima:

- Osiguranje bezbjednosti žrtve i njene porodice;
- Poštovanje povjerljivosti oštećenog lica i njegove porodice u svakom trenutku;
- Poštovanje želja, izbora, prava i dostojanstva žrtve;
- Obavljanje razgovora u prikladnim prostorijama;
- Težnja da se razgovori sa ženama koje su žrtve i neophodni pregledi obavljaju uz prisustvo osoblja ženskog pola, uključujući i prevodioce;
- Kada je u pitanju dijete, po mogućnosti obezbijediti osoblje ženskog pola.

Kada se navedena načela primjenjuju na djecu, treba voditi računa o njihovom pravu na učešće u odlukama koje će uticati na njih. Ako se donese odluka u ime djeteta, najbolji interes djeteta mora biti glavni vodič i treba poštovati odgovarajuće procedure.

5. MEĐUNARODNI PRAVNI OKVIR

Nacionalni plan je uglavnom zasnovan na Protokolu UN-a o sprječavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i djecom iz 2003. godine, Konvenciji UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (u daljem tekstu: Protokol Palermo UN) ⁴ i Konvencije Savjeta Evrope o djelovanju protiv trgovine ljudima iz 2005. godine. ⁵

⁴ Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i Protokol o sprečavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i djecom, dopunjavajući Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala na: https://www.unodc.org/.../organised-crime/UNITED_NATIONS

⁵ Konvencija Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima. Ref. CETS br.197. Otvaranje ugovora, Varšava, 16/05/2005.

Takođe, Nacionalni plan uzima u obzir UN Konvenciju i protokol o statusu izbjeglica. Dokument zasniva svoje mjere uzimajući u obzir Konvenciju o pravima djeteta⁶ iz 1989. godine koja je glavni pravni instrument za zaštitu djece. Pored toga, Nacionalni plan uzima u obzir zakonodavstvo EU o trgovini ljudima, odnosno Direktivu 2011/36/EU⁷ o borbi protiv trgovine ljudima i sprječavanju trgovine ljudima i zaštiti žrtava, kao i Strategiju EU za suzbijanje trgovine ljudima za period 2012-2016.⁸

Konačno, Nacionalni plan takođe zasniva svoje mjere na smjernicama za transnacionalno upućivanje žrtava trgovine ljudima u Jugoistočnoj Evropi, smjernicama za razvoj i sprovođenje sveobuhvatnog nacionalnog odgovora za borbu protiv trgovine ljudima koji je objavio ICMPD; preporučenim principima i smjernicama o ljudskim pravima i trgovini ljudima (rezultati Protokola UN o trgovini ljudima) koje je objavio UNHCR; Priručniku IOM o direktnoj pomoći žrtvama trgovine ljudima.6. NACIONALNI PRAVNI OKVIR

Nacionalni pravni okvir za kreiranje, usvajanje i primjenu ovog Nacionalnog plana su:

- Ustav Crne Gore
- Zakon o unutrašnjim poslovima
- Zakon o graničnoj kontroli
- Krivični zakonik
- Zakon o zaštiti podataka o ličnosti
- Zakonik o krivičnom postupku
- Zakon o strancima
- Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti
- Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći
- Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti
- Zakon o maloljetničkom pravosuđu.

Uzeta su u obzir i sljedeća strateška dokumenta:

- Strategija za borbu protiv trgovine ljudima 2012-2018.
- Strategija za prevenciju i zaštitu djece od nasilja 2017-2021.
- Strategija za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za 2017-2020.
- Strategija za integrisano upravljanje granicom 2014-2018.

⁶ Konvencija o pravima djeteta, Konvencija o pravima djeteta Usvojena i otvorena za potpisivanje, ratifikaciju i pristupanje odlukom Generalne skupštine 44/25 od 20. novembra 1989. godine koja je stupila na snagu 2. septembra 1990. godine, u skladu sa članom 49.

⁷ Direktiva 2011/36 / EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. aprila 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima i zaštiti žrtava, i zamjenjuje Okvirnu odluku Savjeta 2002/629/JHA.

⁸ KOMUNIKACIJA KOMISIJE EVROPSKOM PARLAMENTU, SAVJETU, EVROPSKOM EKONOMSKO-SOCIJALNOM ODBORU I KOMITETU REGIJA Strategija EU za borbu protiv trgovine ljudima 2012-2016.

7 . STRUKTURA NACIONALNOG PLANA ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA

Svaka mjera opisana u Nacionalnom planu (NP) ima svoje pravce u vezi sa sljedećim:

ŠTA je potrebno preduzeti?

NP počiva na precizno definisanim nadležnostima i odgovornostima institucija i definiše šta je potrebno preduzeti od strane pojedinačnih predstavnika institucija, civilnog sektora, međunarodnih organizacija, kao partnera.

KO je nadležan da preduzima mjere?

NP se oslanja na već uspostavljenoj međusektorskoj i multidisciplinarnoj saradnji prilikom identifikacije žrtava trgovine ljudima poštujući propisane i osiguravajući usklađenosti sa međunarodnim standardima.

NP je namijenjen nadležnim državnim organima i organizacijama civilnog društva.

KADA je potrebno postupati i preduzimati mjere?

NP definiše optimalno vrijeme kada je potrebno da nadležne institucije i organizacije uključene u cjelokupni proces preduzimaju konkretne mjere.

KAKO će se izvršavati opisane mjere?

Svaka mjera donesena je na osnovu standarda i postupaka definisanih u ovom dokumentu. Štaviše, sve mjere su kreirane i prilagođene tako da mogu kvalitetno odgovoriti konkretnim potrebama lica za koja postoji sumnja da su žrtave trgovine ljudima, zasebno u svakom posebnom slučaju.

8. POJMOVI

"Dijete" je svako lice mlađe od osamnaest godina života;⁹

Trgovina ljudima prema Protokolu Ujedinjenih nacija o sprečavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i djecom, kojom se dopunjava Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (2000), podrazumijeva vrbovanje, prevoz, prebacivanje, sakrivanje ili držanje drugih lica, putem prijetnje ili upotrebe sile ili drugih oblika prinude, otmice, prevare, obmane, zloupotrebe ovlašćenja, odnosom zavisnosti, davanjem ili

⁹ Protokol Ujedinjenih nacija o sprečavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima posebno ženama i djecom, kojim se dopunjava Konvencij UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (2000), [član 3 (a)]

primanjem novca ili druge koristi, radi dobijanja saglasnosti od lica koje ima kontrolu nad drugim licem, a u cilju eksploatacije njegovog rada. Pod eksploatacijom se, u najmanju ruku, podrazumijeva eksploatacija prostitucije drugih lica, drugi oblici seksualne eksploatacije, prinudni rad ili usluge, ropstvo i postupci slični ropstvu, dovođenje u položaj sluge ili uklanjanje organa.

Angažovanje, prevoz, transfer, zadržavanje ili prijem djeteta u cilju eksploatacije se smatra "trgovinom ljudima", čak i ako to ne obuhvata nijedno od sredstava iz stava (a) ovog člana; Član 3 (c).

Žrtva trgovine ljudima se odnosi na svako lice koje je predmet trgovine ljudima, u skladu sa gore navedenom definicijom;

Potencijalna žrtva trgovine ljudima označava svako lice za koje predstavnici institucija odgovornih za inicijalnu identifikaciju i organizacija civilnog društva smatraju da su bile žrtve trgovine ljudima.

Eksploatacija se odnosi na svrhu trgovine ljudima i obuhvata "najmanje eksploataciju prostitucije drugih ili druge oblike seksualne eksploatacije, prinudni rad ili usluge, uključujući prosjačenje, ropstvo ili radnje slične ropstvu, potčinjavanje ili eksploataciju krivičnih radnji ili uklanjanje organa."¹⁰

Rod označava razlike između žena i muškaraca unutar i između kultura koje su društveno i kulturno izgrađene i vremenom se mijenjaju. Ove razlike se ogledaju u: ulogama, odgovornostima, pristupu resursima, ograničenjima, mogućnostima, potrebama, percepcijama, stavovima itd. koje imaju i žene i muškarci. Prema tome, rod nije sinonim za žene, već se odnosi i na žene i na muškarce, te njihove međusobne odnose.¹¹

Identifikacija - je postupak utvrđivanja koja lica su žrtve trgovine ljudima.

9. TIM ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA

Tim za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima (u daljem tekstu Tim) je radno tijelo koje formira Ministar unutrašnjih poslova.

Tim se sastoji od predsjednika i 3 člana.

¹⁰ Direktiva 2011/36/EU.

¹¹ (Caro- line Moser, Planiranje i razvoj rodova: teorija, praksa i obuka, 1993).

Predsjednik Tima je predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova.

Stalni članovi Tima su:

- predstavnik MUP/Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima,
- predstavnik Uprave policije – Odsjeka za suzbijanje trgovine ljudima, krijumčarenje i ilegalne migracije,
- predstavnik Minsitarstva rada i socijalnog staranja, koji ima licencu za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti
- predstavnik organizacije civilnog društva koji ima licencu za obavljanje specijalizovanih stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti

Ukoliko je lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima dijete, sastancima se pridruže i stručni radnik Centra za socijalni rad - voditelj slučaja.

Ukoliko je lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima punoljetno, u rad Tima će se po potrebi uključiti predstavnik Centra za socijalni rad koji je uključen u postupanje u konkretnom slučaju.

Predsjednik Tima ima pravo da u rad tima uključi i predstavnike drugih relevantnih organa koji mogu imati podatke o određenom licu koje je predmet formalne identifikacije, kao i lica koja mogu pružiti tehničku podršku radu Tima.

Tim postupa u skladu sa ovim planom.

Zadatak Tima jeste da iskoordinira inicijalno upućivanje i zaštitu potencijalne žrtve trgovine ljudima i u skladu sa ovim planom sprovede postupak formalne identifikacije žrtava. Članovi tima u slučaju potrebe izaći će na teren kao podrška u konkretnom slučaju.

Tim se obavezuje da sa resornim ministarstvu za rad i socijalno staranje, zaduženom za oblast zaštite žrtava trgovine ljudima i funkcionisanje prihvatilišta/skloništa podijeli akt kojim se ocjenjuje da određeno lice je/nije identifikovano kao žrtva trgovine ljudima i to odmah nakon donošenja odluke.

Članovi Tima obavezni su lično učestvovati u radu istog.

Članovi Tima dostupni su 24h.

Tim će donijeti poslovnik o radu.

10. Primjena NP

NP će se primjenjivati na sva lica koja su potencijalne žrtve i žrtve trgovine ljudima na teritoriji Crne Go

DIO II – NACIONALNI PLAN (NP) ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA

1. NACIONALNI PLAN (NP) ZA FORMALNU IDENTIFIKACIJU ŽRTAVA

Identifikacija

Identifikacija je prvi korak u procesu koji omogućava pretpostavljenoj žrtvi trgovine ljudima da pristupi pravilnoj i bezbednoj pomoći i mjerama zaštite i na kraju da se formalno identifikuje kao žrtva trgovine ljudima.

Identifikacija žrtava predstavlja i jedan od najvećih izazova za relevantne zainteresovane strane u krivičnim djelima trgovine ljudima. Procjena bezbjednosti žrtve se mora obaviti odmah nakon identifikacije, kako bi se osigurala bezbjednost i zaštita žrtve od daljeg ugrožavanja. Pored toga, važno je osobe prepoznate kao žrtve trgovine ljudima uputiti na pružanje usluga organizacija za pomoć da bi se potvrdilo da su to zaista žrtve trgovine ljudima. Na kraju, potencijalne žrtve uvijek mogu odbiti da učestvuju u postupku identifikacije kao žrtve.

Korak 1: Inicijalno upućivanje i evidencija

ŠTA: Inicijalno upućivanje predstavlja inicijalno prepoznavanje, upućivanje i evidentiranje lica za koje se sumnja da je žrtva trgovine ljudima. Navedeno podrazumijeva obavještavanje nadležnih državnih organa o svakom licu za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima i upućivanje žrtve u najbliži Centar ili Odjeljenje bezbjednosti Uprave policije.

Takođe i svako postojanje sumnje da se radi o trgovini ljudima dostavlja se u vidu prijave, telefonski, e-mailom ili putem pošte najbližem Centru ili Odjeljenju bezbjednosti Uprave policije.

KADA: Čim se pojavi sumnja da je određeno lice potencijalno žrtva trgovine ljudima i prihvati da bude odvedeno u najbliži Centar ili Odjeljenje bezbjednosti Uprave policije.

Takođe, policiji se može se uputiti i sama informacija pisanim putem o postojanju sumnje na to da je neko lice potencijalna žrtva trgovine ljudima.

KO: Postoji više aktera koji mogu stupiti u kontakt sa potencijalnom žrtvom trgovine ljudima i to lice uputiti u policiju:

- operateri na SOS telefonu za žrtve trgovine ljudima
- policijski službenici,
- carinski službenici,

- službenici koji rade na poslovima iz oblasti međunarodne i privremne zaštite stranaca;
- službenici Centara za socijalni rad
- državni tužioci
- predstavnici organizacija civilnog društva
- službenici međunarodnih organizacija
- zdravstveni radnici
- obrazovni kadar
- inspektori rada
- zaposleni u ambasadama ili konzulatima
- lice koje je žrtva
- fizička lica
- ostali

KAKO: Lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima na osnovu pokazatelja inicijalne identifikacije (Aneks 1), upućuje se policiji i/ ili centru za socijalni rad. Stručni radnik nadležnog centra za socijalni rad/polijski službenik (u daljem tekstu: stručni radnik), evidentira dolazak koristeći osnovni obrazac za registraciju (Aneks 2) i o tome obavještava Tim. Ako se radi o maloljetnom licu, policija je dužna da obavijesti roditelja¹² ili Centar za socijalni rad.

U slučaju postojanja prijave policijski službenik će razmotriti navode iz prijave, pokušati da dobije još veći broj informacija.

Korak 2: Inicijalna pomoć i podrška i informisanje

ŠTA: To je odgovor na hitne osnovne potrebe i pružanje pune informacije licu za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima. To je prvi i jedan od najvažnijih koraka u izgradnji poverenja i između ostalog podrazumijeva i pozivanje i obavješćavanje relevantnih aktera odgovornih za identifikaciju.

KADA: U najkraćem mogućem roku nakon što je to lice upućeno ili se samo javilo policiji ili Centru za socijalni rad.

KO: Policijski službenik, stručni radnik nadležnog Centra za socijalni rad, prevodilac .¹³

¹² U slučaju kad je sumnja na roditelje da su involvirani u procesu trgovine ljudima onda se zove samo stručni radnik iz Centra za socijalni rad.

¹³ U slučajevima kada je osoba za koju se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima strano lice¹³, lice bez državljanstva, prisustvuje i prevodilac.

KAKO: Prije otpočinjanja bilo kakvog informisanja, licu pretpostavljenoj žrtvi trgovine ljudima biće obezbijeđeno zadovoljavanje osnovnih potreba, po potrebi hitna medicinska ili psihološka pomoć, kada je to sigurno mogućnost kontaktiranja nekog od članova porodice. Ako je u pitanju dijete, po potrebi/procjeni određuje se staratelj.

U slučaju kada je potencijalna žrtva strani državljanin, po potrebi obezbjeđuje se prevodilac (tumač), koji će prije početka razgovora sa žrtvom potpisati ugovor o povjerljivosti (Anex 3).

Prije započinjanja razgovora službena lica obavještavaju lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima o: ulogama osoba koje se nalaze u prostoriji, o vrsti usluga dostupnih tokom prve pomoći, postupcima identifikacije i ispitivanja, zaštiti ličnih podataka, politici bezbjednosti itd. U slučaju da je lice za koje se pretpostavlja da žrtva trgovine ljudima dijete, razložno i jezikom koji odgovara razvojnim sposobnostima djeteta, u okruženju koje je prijatno za dijete, uvijek u prisustvu stručnog radnika / zakonskog staratelja, kada je u pitanju dijete bez pratnje.

Službena lica koja pružaju informacije moraju se pobrinuti da informacije budu pružene jasno, profesionalno i staloženo, izražavajući se na jednostavan ali saosjećajan način, podstičući tako žrtvu da postavlja pitanja i da shvati namjere osobe koja joj/mu pruža te informacije.

Korak 3: Inicijalni razgovor i procjena rizika

ŠTA: Ovo podrazumijeva prvi razgovor sa licem za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima. Svrha inicijalnog razgovora je dobijanje informacija od žrtve.

Inicijalna procjena rizika predstavlja procjenu službenog lica koje vodi razgovor sa licem za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima o svakoj neposrednoj opasnosti po njegovu bezbjednost i zdravlje, uključujući razvoj individualnog plana bezbjednosti ukoliko je to potrebno.

KADA: Odmah nakon što se ispune postupci iz koraka 1 i 2. uz pristanak žrtve. To bi se moglo obaviti odmah pošto se to lice uputi u službene prostorije ili u narednim danima (nakon smještanja u Sklonište), ukoliko lice nije sigurno da li želi da učestvuje u razgovoru odmah nakon dolaska u službene prostorije.

KO: Službena lica, a po potrebi mogu se angažovati i stručnjaci u skladu sa pojedinačnom situacijom (npr. psiholog ili psihijatar, pedijatar ili ljekar opšte prakse iz javne zdravstvene ustanove, skloništa ili bilo koje druge relevantne institucije itd.).

U slučaju da je pretpostavljena žrtva **dijete**, roditelj/staratelj je takođe prisutan, pod uslovom da ne postoji sumnja ili saznanje o njihovoj umiješanosti u situacije koje su dovele do trgovine ljudima. Ukoliko to nije moguće, intervju se sprovodi u prisustvu socijalnog radnika / zakonskog staratelja. Kada je to moguće, osoba koja intervjuiše maloljetnika treba da budu istog pola.

KAKO: Inicijalni razgovor se zasniva na pitanjima o ličnim podacima, uslovima života i okolnostima zbog kojih se sumnja da je lice žrtva trgovine ljudima.

Razgovor treba da bude usmjeren na prikupljanje odgovarajućih, važnih i konciznih informacija.

Pitanja nikada ne treba postavljati ako je neka druga osoba iz okruženja eksploatacije prisutna (druga eksploatisana lica, trgovac, eksploatator, saučesnici, itd .) U slučaju pretpostavljene trgovine **djetetom** i kada postoje opravdani razlozi za zabrinutost za bezbjednost djeteta, dobrobiti ili blagostanja, socijalni radnik /zakonski staratelj ima pravo da zahtijeva da se odloži ili prekine intervju. Kada je starost pretpostavljene žrtve bez pratnje neizvjesna, do verifikacije uzrasta biće mu obezbijeđena puna zaštita kao da je u pitanju dijete.

Po završetku inicijalnog razgovora, službeno lice vrši procjenu bezbjedosti lica za koje se sumnja da je žrtve trgovine ljudima, i o tome obavještava predstavnike drugih državnih organa, kao i osoblje Skloništa u slučaju donošenja odluke o njegovom daljem upućivanju.

Svatom licu za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima, a koje odbije razgovor/pomoć, treba predložiti sva prava koja može ostvariti i dostaviti mu/joj kontakt podatke nadležnih službi u slučaju da odluči da naknadno zatraži pomoć. Roditelj / staratelj ili predstavnik Centra za socijalni rad odlučuje u ime maloljetnog lica koje odbija razgovor.

Korak 4: Upućivanje na službe podrške

ŠTA: Ovo podrazumijeva upućivanje lica za koje se sumnja da je potencijalna žrtva u Sklonište, ako je saglasna sa tim, kao i obezbijeđivanje zaštite na osnovu procjene rizika, uključujući i ona lica koji se odluče da ne budu smješteni u sklonište.

KADA: Odmah nakon završetka razgovora i rane procjene rizika, ili prije inicijalnog razgovora i procjene rizika ako je licu za koje se pretpostavlja da je žrtva potrebno vrijeme da razmisli i ako nije u stanju da učestvuje u prvom razgovoru a pristalo je na smještaj u sklonište.

KO: Službena lica i osoblje skloništa.

KAKO: Na osnovu informacija prikupljenih tokom inicijalnog razgovora i procjene rizika i iskazanih stavova, službena lica kontaktiraju nadležni centar za socijalni rad, sklonište/prihvatište i Tim za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima. Prije upućivanja, lice koja je moguća žrtva trgovine ljudima se detaljno obavještava o skloništu i uslugama koje se tamo pružaju. Osoblju skloništa se pružaju informacije o zdravstvenom stanju i

bezbjednosnim rizicima lica za koje se pretpostavlja da je žrtva (skloništu se dostavlja raspoloživa dokumentacija i izvještaj o procjeni rizika).

Osobu za koju se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima prati policijski službenik do prostorija skloništa, vodeći računa o svim neophodnim mjerama bezbjednosti.

Korak 5: Formalna identifikacija

ŠTA: Ona podrazumijeva formalni postupak utvrđivanja da li je lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima to zaista i bilo ili je bilo u procesu trgovine ljudima, nakon što inicijalni razgovor i prikupljene informacija/dokazi jasno ukažu na sumnju da se radi o trgovini ljudima.

Formalni postupak identifikacije čini:

1. Organizovanje sastanka Tima na kome će se razmatrati slučaj i napraviti plan djelovanja članova Tima;
2. Razgovor (ispitivanje) u cilju identifikacije lica za koje se pretpostavlja da je žrtva – ukoliko je ona pristala na to;
3. Prikupljanje informacija i procjenjivanje saradnje sa relevantnim zainteresovanim stranama pri razmjeni podataka;
4. Ponovni sastanak Tima gdje će se razmatrati sve prikupljene informacije (uz pomoć obrasca iz aneksa broj 5 donijeti konačna odluka.

KADA: Prvi sastanak Tima saziva se nakon inicijalnog upućivanja i evidencije.

Razgovor sa licem za koje se sumnja da je potencijalna žrtva i sprovođenje postupka identifikacije vrši se najkasnije do 30 dana od trenutka upućivanja. Razgovor se sprovodi uz saglasnost žrtve. U slučaju kada su djeca moguće žrtve, saglasnost roditelja ili zakonskog staratelja je preduslov za pokretanje postupka identifikacije.

Postupak identifikacije se pokreće i u slučajevima kada žrtva nije dostupna ili nije saglasna da bude ispitana, a postoji dovoljno prikupljenih informacija/ dokaza.

KO: Tim za formalnu identifikaciju žrtva trgovine ljudima.

KAKO: Formalnu identifikaciju žrtava vrši Tim na osnovu procjene informacija/dokaza, i/ili razgovora sa licem za koje postoji sumnja da je žrtva trgovine ljudima i uz upotrebu Obrasca za formalnu identifikacije (Aneks 5).

1. Predsjednik Tima saziva sastanak na kome će se odlučiti da li je potrebno i ko da obavi dodatne razgovore sa žrtvom, kao i to da li je potrebno da se obave još neke radnje od strane drugih organa uključenih u sastav Tima u cilju prikupljanja dodatnog materijala neophodnog za okončanje postupka formalne identifikacije.
2. Ako lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima prihvati razgovor, potpisće informisanu saglasnost - Aneks 4 (informisana saglasnost za obrazac za formalni intervju). On/ona ima pravo da u bilo kom trenutku izmijeni informacije koje je prethodno iznjela.
3. Razgovor u svrhu identifikacije zasniva se na nizu pitanja u vezi sa prikupljanjem informacija-dokaza kako bi se utvrdilo da li je lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima to zaista i bilo, ili je bilo u procesu da postane žrtva trgovine ljudima. U slučaju kada je dijete moguća žrtva trgovine ljudima, prilikom razgovora koristiti se pristup koji je pogodan za dijete.
4. Prikupljanje informacija može uključiti i saradnju sa drugim relevantnim subjektima unutar države, kao i na međunarodnom nivou.

Ukoliko lice za koje se pretpostavlja da je žrtva odbija razgovor u smislu formalne identifikacije ona će potpisati obrazac iz Aneksa broj 4.

Postupak identifikacije može biti okončan bez obavljanja razgovora sa licem za koje se pretpostavlja da je žrtva, ukoliko ima dovoljno informacija/dokaza prikupljenih od strane relevantnih zainteresovanih strana, korištenjem obrasca za formalnu identifikaciju iz Aneksa 5.

5. Nakon gore navedenih radnji Tim za formalnu identifikaciju saziva sastanak i na osnovu raspoloživog materijala, uz pomoć obrasca za formalnu identifikaciju iz Aneksa broj 5 i može donijeti sljedeće odluke :
 - Lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima, a koje je bilo u postupku identifikacije **NIJE ŽRTVA TRGOVINE LJUDIMA;**
 - Lice za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima, a koje je bilo u postupku identifikacije **JE ŽRTVA TRGOVINE LJUDIMA;**

- **IDENTIFIKACIJA SE PREKIDA** – u situaciji kada dokumentacija koja je na raspolaganju nije dovoljna za formalnu identifikaciju žrtve, a Tim i pored preduzimanja svih radnji nije uspio da u roku od 30 dana obezbijedi razgovor sa žrtvom, identifikuje mjesto njenog stanovanja ili slično;
- **NASTAVAK RADA NA PREDMETU**- Ukoliko se pojave nove okolnosti slučaja koji je bio razmatran i zatvoren;
- **IDENTIFIKACIJA SE OBUSTAVLJA** – u slučaju smrti lica za koje se pretpostavlja da je žrtva trgovine ljudima u toku postupka identifikacije, a postojeće informacije nijesu dovoljne da bi se donijela odluka o identifikaciji.

Ukoliko raspoloživi podaci to omogućavaju Tim će u odluci o identifikaciji navesti i podatke o fazi trgovine ljudima u kojoj je žrtva identifikovana:

- žrtva trgovine ljudima u fazi vrbovanja i/ili;
- žrtva trgovine ljudima u fazi transporta i/ili;
- žrtva trgovine ljudima u fazi smještaja, ali prije eksploatacije i /ili;
- žrtva trgovine ljudima u fazi eksploatacije.

6. Po završetku postupka formalne identifikacije, svaka od navedenih odluka sačinjava se u predviđenoj formi (Aneks 5.) i potpisuje od strane članova Tima.

Ako je lice zvanično identifikovano kao žrtva trgovine ljudima Tim o tome sačinjava pisani dokument koji potpisuju svi članovi Tima i o tome obavještava žrtvu.

ANEKS 1 Indikatori za inicijalnu identifikaciju

Istražitelji bi trebalo da imaju pristup jednostavnim indikatorima sa kolonom za čekiranje odgovora: „da“ i „ne“. To mora, dakle, predstavljati dio istražnog postupka kad stigne do tužioca. Time će se omogućiti pravosuđu da kontroliše da li su žrtve trgovine ljudima stvarno ispitivane.

Svaki intervju za identifikaciju mora uključivati relevantne informacije kao što su:

- Indikatori za žrtve trgovine ljudima koji su zajednički za sve oblike eksploatacije:
 - Uzrast
 - smještaj i navike (gdje žive, gdje jedu, kako plaćaju)
 - Oskudni uslovi iz različitih razloga (ekonomski, porodični, diskriminacija)
 - Obmana o radnim i/ili životnim uslovima
 - Konkretno metode transporta i dolaska (u grupi i bez međusobnog poznavanja, krećući se prethodno definisanim rutama, sa različitim referentnim osobama u raznim etapama, itd)
 - Potčinjenost trafikantima (zbog povjerenja, straha, i/ili fizičkog ili psihološkog nasilja) Lišavanje sposobnosti samoopredjeljenja (u smislu kretanja, uslova i časova rada,
 - izbora smještaja, međuljudskih odnosa, sposobnosti da se obratimo vlastima, itd)
 - Izolacija u smislu komunikacije (oduzimanje/uskraćivanje sredstava komunikacije) Nedostupnost ličnih dokumenata (usled nemanja/oduzimanja) ili dostupnost lažnih isprava
 - Potpuno ili djelimično oduzimanje zarađenog novca (dužničko ropstvo)
 - Suzdržanost/ili nedosljednost/kontradiktornost u izjavama
 - Ranjivost i eksploatacija povezana sa nepravilnim prisustvom na državnoj teritoriji
 - Ranjivost zbog nepoznavanja jezika i zakona u zemlji destinacije
 - Ranjivost i eksploatacija nakon prijetnji od odmazde prema rođacima žrtve, takođe u slučaju izvještavanja nadležnim organima
 - Lažne izjave u pogledu stvarnog uzrasta kako bi se izbjegle mjere za zaštitu maloljetnika
 - Dostupnost falsifikovanih dokumenata
 - Obaveza smještaja u određenom mjestu

- Lišavanje slobode kretanja tokom radnog dana, bez mogućnosti napuštanja radnog mjesta
- Kontinuirano praćenje tokom radnog dana (takođe putem sistema za video nadgledanje) i u toku slobodnog vremena.

- Indikatori za žrtve trgovine ljudima u svrhu seksualne eksploatacije

- Trauma
- Kulturološko uslovljavanje
- Izolacija, iskorjenjivanje
- Ubijeđenost da nisu u mogućnosti da izađu iz prostitucije iz raznih ličnih ili socijalnih razloga,
- Nemogućnost da se izbjegne prostitucija čak i usljed neželjenih fizičkih stanja (trudnoće, bolesti, nebezbjednog seksa)
- Postojanje ljubavne veze sa trafikantom
- Redovni izvještaji o maloljetnicima koji se prostituišu
- Dostupnost falsifikovanih dokumenata koji dokazuju postojanje (fiktivno naravno) srodnih odnosa između žrtava i trgovaca ljudima

- Prinudni brakovi i brakovi iz interesa sa građanima iz zemalja destinacije

- Indikatori za žrtve trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije

- Veliki broj imigranata koji imaju zajednički smještaj
- Veliki broj njih živi na istom mjestu gdje i radi
- Obaveza smještaja na određenom mjestu
- Lišavanje slobode kretanja tokom radnog dana, bez mogućnosti napuštanja radnog mjesta
- Kontinuirano praćenje tokom radnog dana (i putem sistema za video nadgledanje) i u slobodno vrijeme
- Nemogućnost ostvarivanja fundamentalnih sloboda, tu podrazumijevajući slobodu sindikalnog udruživanja na radnom mjestu, kao i koristi od predviđenog i zajamčenog socijalnog osiguranja

- Nepoznavanje identiteta poslodavaca/čuvara, već samo znaju njihova fiktivna imena
- Česti transferi u okviru nacionalne teritorije
- Pravni i ekonomski uslovi rada koji su znatno ispod minimuma standarda zakonom utvrđenih pravila ugovora.
- Prinudni rad u krajnje nebezbednim/nezdravim mjestima, uz nemoguć/otežan pristup zdravstvenim ustanovama
- Nemogućnost izbora poslodavca i pregovaranja o uslovima rada i zarada
- Djelimično oduzimanje zarada (zbog nerazumnih odbitaka, nepoštovanja kolektivnih ugovora, isplate "dužničkog ropstva")
- Prihvatanje uslova rada koji se sprovodi putem nasilja, prijetnje ili zastrašivanja
- Mogućnost kazni na radu, uključujući upotrebu nasilja
- Mogućnost (seksualnog i neseksualnog) nasilja u svrhu potčinjavanja i kontrole
- Fiktivno posjedovanje bankovnih računa koje koriste trafikanti
- Obaveza plaćanja poslodavca ili plaćanje za dobijanje radne dozvole za posao
- Indikatori za žrtve trgovine ljudima u svrhu drugih oblika eksploatacije (prosjačenje, izvršenje krivičnih aktivnosti, trgovina organima)
- Prinudni angažman u kriminalnim aktivnostima na dnevnoj osnovi (otimanje torbi, džeparenje, provale, krađa vozila, krađa u radnjama, dilovanje droge) nekoliko časova tokom dana
- Prisilna hospitalizacija
- Prinudna zajednica/suživot, koji se ponekad i plaća
- Nemogućnost samostalnog življenja i kretanja
- Prisutnost "kontrolora"
- Prisilno prosjačenje nekoliko časova na dan, između ostalog, zbog otplate dužničkog ropstva nastalog zbog putovanja
- Ranjivost koja je nastala uslijed onesposobljenosti ili nekog drugog psihološkog ili fizičkog stanja inferiornosti (npr. trudnoća) u svrhu prosjačenja

- Ranjivost zbog pripadanja manjinama u svrhu prosjačenja i/ili izvršenja nelegalnih aktivnosti
- Izvještaji o neusklađenosti sa zakonima obaveznog obrazovanja za maloljetne žrtve
- Ponavljajući izvještaji o maloljetnicima uključenim u prosjačenje i/ili druge nelegalne radnje
- Nezakonito međunarodno usvajanje stranih maloljetnika
- Ekstremno siromaštvo i stanje nužde.

ANEKS 2 Osnovna forma za registraciju (Policija)

Reg. br _____

Br. predmeta _____

Datum prijema predmeta _____

Ime i prezime lica:
Pol:
Datum rođenja/javni matični broj:
Mjesto rođenja:
Trenutno mjesto boravka:
Adresa i broj telefona:
Adresa stranog lica:
Broj putne isprave/LK izdata od i datum važenja:
Državljanstvo
Maternji jezik
Ime i prezime oca i majke
Bračno stanje
Stepen obrazovanja
Zanimanje
Poslodavac

Upućivanje obavljeno od strane:
Institucija
Ime i prezime
Razlozi:

Napomena policijskog službenika koji je primio lice:
--

ANEKS 3 Izjava za Prevodioca

Izjava prevodioca o poverljivosti

Ja, dolje potpisani, ovim izjavljujem da sam saglasan da ponudim usluge prevođenja u postupku identifikacije i utvrđivanja da je _____ žrtva trgovine ljudima.

Dalje izjavljujem da:

- ću u potpunosti poštovati odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka,
- neću otkriti bilo kakve informacije ili lične podatke dobijene tokom vršenja prevodilačkih usluga bilo kome, osim ukoliko se to zahtjeva po zakonu,
- ću usluge vršiti nepristrasno,
- ću pratiti najviše standarde efikasnosti, kompetentnosti i integriteta u svom radu,
- potvrđujem tačnost prevoda,
- ću ukazati ako imam sukob interesa koji se odnosi na lica koje se intervjuišu prije početka razgovora.

Moji lični detalji:

Ime:

Prezime:

Očevo ime:

Datum rođenja:

Datum potpisivanja:

Potpis:

ANEKS 4 Obrazac za informisanu saglasnost

Saglasan sam da učestvujem kao ispitanik u razgovoru radi utvrđivanja mog statusa žrtve trgovine ljudima:

1. Dobio sam dovoljno informacija o ovom razgovoru, a svrha mog učešća kao sagovornika / mi je objašnjena i jasna.
2. Moje učešće kao sagovornika je dobrovoljno.
3. Ako se osjećam neprijatno da odgovorim na određeno pitanje, imam pravo da ne odgovorim.
4. Pročitao sam i shvatio tačke i izjave iz ovog obrasca. Na sva moja pitanja odgovoreno je na moje zadovoljstvo, i dobrovoljno privatam da učestvujem u ovom razgovoru na jeziku koji govorim i čitam.

DA

NE

Molimo zaokružite odgovor.

Ime i prezime lica

Potpis lica

Datum

Ime i prezime lica koje intervjuiše

Potpis lica koje intervjuiše

Datum

ANEKS 5 Obrazac za formalnu identifikaciju

I PROCJENA RADI IDENTIFIKACIJE PODACI O SITUACIJI MOGUĆE TRGOVINE LJUDIMA

IZVOR INFORMACIJA O SLUČAJU:

1. PRIMJENOM MJERA TAJNOG NADZORA
2. OPERATIVNI RAD - AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA POLICIJE SA TERENA
3. OPERATIVNI RAD – AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA CENTARA ZA SOCIJANI RAD
4. ANONIMNA PRIJAVA
5. DIREKTNA PRIJAVA
6. SOS TELEFON
7. OSTALO

Opis situacije
Kako osoba vidi situaciju trgovine; naponi da se iz eksploatacije izađe, ako ih je bilo:
Podaci o počiniocu krivičnog djela (ime i prezime, nadimak, nacionalnost , drugo – ako su podaci dostupni)
1.1. Podaci o vrbovanju
1.1.1. Podaci o mjestu gdje je uspostavljen kontakt sa osobom koja je vrbovala
1.1.2. Trajanje vrbovanja
1.1.3. Mjesto gdje je osoba živjela za vrijeme vrbovanja
1.1.3.1. Zemlja u kojoj je osoba zavrbovana/regrutovana
1.1.4. Način vrbovanja
1.1.5. Osoba koja vrbuje: ☐ Je osoba koja ima namjeru neposredne eksploatacije ☐ Vrbuje u ime druge osobe
1.1.6. Priroda odnosa sa osobom koja vrbuje
1.1.7. Starost osobe u momentu vrbovanja – ovdje stručni radnik mora da upiše starost, pošto najčešće nema konkretnog podatka o vremenu vrbovanja, pa da može sama da preračuna
1.2. Starost osobe u momentu eksploatacije - isto, upisati po procjeni stručnog radnika
1.3. Podaci o eksploataciji

1.3.1. Period proveden kontinuirano u eksploataciji
1.3.2. Zemlja eksploatacije
1.3.3. Mjesto/a u zemlji eksploatacije i dužina eksploatacije u svakom mjestu (navesti hronološkim redom) 1.3.4. Prvo mjesto: Drugo mjesto: Treće mjesto:
1.4. Ko je prijavio sumnju na trgovinu ljudima
1.5. Da li je osoba izašla iz eksploatacije ☐ DA ☐ NE
1.6. Kako je osoba napustila eksploataciju
1.7. Izvori informacija u procjeni
1.8. Pružena podrška tokom identifikacije
1.9. Starateljstvo ☐ nije pod starateljstvom ☐ neposredno starateljstvo CSR ☐ staratelj ☐ privremeno starateljstvo CSR neposredno ☐ privremeni staratelj

1.10. Podaci o staratelju /privremenom staratelju	
1.10.1.	Ime i prezime _____
1.10.2.	Kontakt telefon _____
1.10.3.	Odnos prema korisniku ☐ srodnik ☐ partner ☐ hranitelj ☐ neko drugi, navesti ko _____
1.11. Jezik na kome je obavljena procjena _____	
Ime i prezime prevodioca _____	
ZAKLJUČAK O IDENTIFIKACIJI	
1. Rezultati identifikacije	
2. Faza trgovine ljudima u kojoj je žrtva otkrivena	
3. Trgovina ljudima je ☐ nacionalna ☐ transnacionalna ☐ i nacionalna i transnacionalna	
4. Rizik za ponovnu eksploataciju ☐ visok ☐ srednji ☐ nizak	
5. Potrebna podrška – direktna podrška žrtvi	
6. Spremnost žrtve na saradnju POMOC I PODRŠKA	
7. Mehanizmi uspostavljanja i održavanja kontrole	
8. Psihosocijalni razvoj/status ☐ razvojen smetnje ☐ mentalna oboljenja ☐ fizička invalidnost ☐ uredan/ bez posebnih obilježja	

9. Preporučiti osobi koja nije identifikovana kao žrtva trgovine ljudima

☐ SOS TELEFON ☐ SLUŽBE ☐ OSTALO

Datum:

Potpis predsjednika Tima:

Potpis članova Tima: